

Nr 78.

Av herrar **Viklund** och **Åkerström**, *angående översyn av restindrivningsförfordningen.*

När det gäller statsmakternas åtgärder för indrivande av restförda utskylder, såväl statliga som kommunala, torde man kunna påstå, att ej samma energi utvecklats som när det gäller att åstadkomma effektivast möjliga taxeringsförfarande. I båda dessa avseenden har dock det allmänna samma intresse. Det gäller nämligen att skapa största möjliga garantier för att såväl den inkomstdeklarerande som den skattskyldige korrekt fullgör sina skyldigheter. Beträffande själva taxeringsförfarandet ha statsmakterna på olika sätt sökt möjliggöra för taxeringsmyndigheter att få fullständig kännedom om medborgarnas inkomster. Sålunda är en vidsträckt uppgiftsskyldighet från inkomstkällor föreskriven. Allt större krav ställas på lokala taxeringsmyndigheters effektivitet. Kontrollen över deklARATIONER och taxeringsförfarandet har undan för undan skärpts o. s. v.

Vad beträffar indrivningen av utskylder hos försumliga skattebetalare och hos dem, som göra sig skyldiga till avsiktlig skatteskolkning, så har den egendomligt nog ej varit föremål för samma intresse från statsmakternas sida. Härutinnan har man låtit sig nöja med rätt gamla bestämmelser, som ej ändamålsenligt svara mot tidens förhållanden på arbetslivets område, bestämmelser som på grund av en stel och formalistisk beskaffenhet ge den skatteförsumlige möjlighet att undandraga sig utskyldernas erläggande.

Enligt nu gällande restindrivningsförfordning skall indrivning av utskylder företagas av *utmättningsman på den ort, där den betalningsskyldige har sin anställning*. Indrivningsproceduren får då vanligast följande förlopp. Exekutionsbiträdet, d. v. s. fjärdingsmannen eller annan i den skatteresterandes hemkommun, översänder till utmättningsmannen, d. v. s. på landet landsfiskalen, i hemortsdistriktet restlängdsutdrag jämte begäran om indrivning. Efter att landsfiskalen genom fjärdingsmannen i detta fall sedan företagit utredning rörande den resterandes inkomst och familjeförhållanden m. m. samt med ledning härav bestämt det belopp, som skäligen bör indrivas, så skall framställning om införsel gå till utmättningsmannen inom det distrikt, där den resterande har sin anställning.

Här blir nu ärendet liggande. Detta av rätt så förklarliga orsaker. Fjärdingsmannen i den resterandes anställningskommun får sig av distriktets landsfiskal förelagt uppdraget att ombesörja indrivningen. Men fjärdingsmannen har redan förut händerna fulla med arbete inom sitt distrikt. Han är anställd av sin kommun och har givetvis att i första hand fullgöra sina

stadgebestämda tjänsteåligganden. Är det sedan så — vilket nu under ett flertal år varit fallet — att omfattande offentliga eller säsongbetonade arbeten med därav föranledd anhopning av utifrån anställda förekommit inom hans distrikt, har han haft särskilda svårigheter att hinna med erhållna indrivningsuppgifter. När de fyra månaderna — den tid alltså som han enligt bestämmelserna har på sig för indrivningsuppdragets fullgörande — börja vara gångna, expedierar han sitt ärende. Men då händer det ofta, att han endast har att meddela den skatteresterandes hemortsdistrikt, att vederbörande hunnit sluta sin anställning. Arbetet just på den orten kan ha hunnit avslutas eller säsongarbetet upphört, varefter den resterande begivit sig till annan anställningsort. Så är det att låta indrivningsärendet vandra ut på en ny, ofta lika resultatlös färd under 4—6 månader från hemortskommunens fjärdingsman och till den nya anställningsortens exekutionsbiträde.

Det är uppenbart att ett sådant opraktiskt indrivningsförfarande är ägnat att i hög grad underlätta för dem, som avsiktligt söka undandraga sig skattebetalningen, att undkomma indrivningsmyndigheterna. Av landsfiskaler och fjärdingsmän kan det också omvittnas, att skatteskokkare, oaktat de under dessa år haft gynnsammare inkomstmöjligheter än någonsin, på grund av här berörda otympliga indrivningsbestämmelser kunnat undgå införsel för bristande utskyldsbetalning.

Här sålunda berörda förhållanden kunna ytterligare illustreras med ett exempel. I en kommun pågår ett omfattande försvarsarbete. Här ha bl. a. även skatteresterande ungarlar från samma kommun erhållit anställning. Inkomsterna äro goda, varför indrivningsmyndigheterna borde ha de bästa förutsättningar att bevaka det allmännas skatteintresse. Men häremot resa indrivningsförordningens invecklade stadganden hinder. Huvudkontoret för sagda försvarsarbeten ligger på långt avlägsen ort. Därför måste indrivningsärendena gå från utmätningsmannen inom kommunen, där arbetet försiggår och där de resterande bo, till utmätningsmannen på den ort, där företagets kontor är beläget och varifrån indrivningen skall ombesörjas. Detta medför då en tidsutdräkt, så att anställningsförhållandena vid arbetsföretaget kunna hinna förändras och härigenom indrivningsmöjligheterna försittas.

Ute i kommunerna och bland landsfiskaler och fjärdingsmän gör sig den meningen gällande, att bestämmelserna på här berörda område böra ändras. Utvecklingen torde ha gått gällande indrivningsförordning förbi. Numera ha de anställda större rörlighet än tidigare, då arbetsförhållandena varit mera stabila och arbetskraften mera stationär än nu. Förändrade kommunikationsförhållanden, en fortgående rationalisering inom industrien och industriens omställning inom vissa landsändar m. m. medföra, att anställningsmöjligheter i betydande omfattning skapas på orter, avlägsna från de anställdas hemkommuner.

Skatteindrivningsförordningen bör då också få den utformning, som mot-

svarar tidens behov. Frågan rörande skattens uppbärande vid »källan» är ju föremål för utredning, och om den löses, förlora här berörda problem i det närmaste sin aktualitet. Då det emellertid synes dröja, innan denna reform kommer till stånd, bör en förändring och förenkling av nu gällande indrivningsbestämmelser åstadkommas. Det räcker inte med att taxeringsförfarandet blir så fulländat som möjligt. Lika viktigt synes det vara, att bästa möjliga förutsättningar skapas för skatternas uttagande.

För åstadkommande av ett effektivare indrivningsförfarande torde väl utan olägenhet och utan att den enskilde medborgarens rätt på något vis äventyras kunna ordnas så, att sedan utmätningsmannen i den skatteresterandes hemortsdistrikt erhållit anställningsbesked, företagit erforderliga undersökningar samt beslutat, att indrivning skall ske, han då direkt och utan onödig och tidsödande omväg över indrivningsmyndighet å resterandes anställningsort delger arbetsgivare indrivningsbeslut, oavsett var anställningsplatsen ligger i riket.

Med återopande av vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen hos Kungl. Maj:t anhåller om översyn av gällande indrivningsförfordning och sådan ändring av densamma, att utmätningsman i skatteresterandes hemort erhåller rätt att direkt och utan omväg över utmätningsman å den resterandes anställningsort hos arbetsgivare företaga indrivning av restförda utskylder.

Stockholm den 17 januari 1945.

K. G. Viklund.

E. Oskar Åkerström.